

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid. — kr. „ pol leta 1 „ 60 „ „ četrť leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu.

Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročbo in prošnja.

S 1. oktobrom se lahko naroča „**Sloven. Gospodar**“ do konca t. l. Naročnina znaša samo 80 krajcarjev. P. n. deležnike kat. tisk. društva, ki še letnine za 1875 niso plačali, uljudno prosimo, da zaostali znesek doposlata blagovolijo. P. n. naročnike „Slov. Gosp.“, ki so z naročnino kaj zaostali, prosimo, da bi hoteli dolžne zneske brž ko bo mogoče poplačati.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Baron Reyer in poslanec g. Herman pri obletnici kat. društva v Mariboru.

O kat. društvih potem o potrebi, vse konservativce na Slov. Štajerskem zbrati in vrediti, je prvi govoril g. baron Reyer prilično sledeče: velika vojska, trda borba razsaja sedaj po vsej Evropi in tudi v Ameriki. Neverstvo se bori zoper Cerkev Kristusovo. Liberalci so tej borbi dali lažljivo ime: kulturna borba, t. j. vojska za omiko, kakor da bi nevera bila prava pot do omike, sv. Cerkev pa mati surovinstva in divjaštva!

Omenjena vojska je že starodavna. Začela se je z uporom angeljev zoper Boga in s zapeljanjem človeka po besedah: bodeta toliko, kakor Bog! Te vojske še sedaj ni konec, marveč začela je razsajati, kakor malokedaj poprej tako. Neverneži si prizadevajo po vsej sili ljudem iz sre poruvati vero na čreznarurni njihov cilj in konec; hočejo jih popolnem zemlji in na pozemeljsko prikleniti. Temu se ustavlja sv. Cerkev. Neprenehama kaže lažljivost in nevarnost nevere, neprestano spominja ljudi na njihov nebeški poklic. To pa jezi nevernike ter jih vedno navdaja s sovraštvom do Cerkev, jim dela pogum, da se drznejo božjo naredbo preganjati, zatirovati, ter jeni upljiv po postavah zatreti in uničiti. Veliko milijonov ljudi se da slepiti in od frajmarerjev za nos voditi. Ti so namreč po svojih skrivnih družbah vodniki, pravi general-štab vse kulturne borbe. Tem veruje na milijone ljudi in misli, da se tako bližujejo pravemu napredku in omiki.

Ali v resnici rušijo vse, kar je krščanstvo postavilo lepega, poštenega i blagega ter pripravljajo ljudi čedalje bolj zrele za večno puntanje, razsajanje in rogovilenje. Zgodovina poslednjih 100 let nam to v krvavih pismenkah popričuje. Nikoli ni bilo po Evropi toliko puntov in prekucij, kakor ravnov tej dobi novošegne nevere. Čuditi se temu ni! Kajti ljudje, ki se dajo zapeljati v upor do Boga in Cerkev, so kmalu pripravljeni v puntanje zoper državno oblast.

In na to sedaj ljudje delajo, kakor da bi vse gorelo. Človeka spreietava strah in groza, kako hudo da je neverstvo pri nas razširjeno in kako se širi zlasti po novinah, knjigah in šolah. Nek star prekucuh je rekel: „leta 1848. smo cesarje in kralje pregnali s silo. Toda ljudstvo bilo je še preveč verno. Zato smo propadli. Vendar sedaj stopamo sicer po malem, pa varno in gotovo do istega cila s tem, da mlajino krščanstvu izneverujemo!“

Tedaj kulturna borba meri na to, da upljiv Cerkev zatere, božjo veljavo Cerkev in države pobije in človeško družbo krščanstvu izneveri. Dva tabora si stojita drug drugemu sovražna nasproti. Primirja med njima ni. Ali Kristusa ali Beliala — enega si mora izvoliti vsak; ali smo s Kristusom in jegovo Cerkvjo ali pa smo z Belialom.

Noben človek, kateremu je res mar krščanska podlaga človeške družbe, jehi napredek v katoliškem smislu, ne more in ne sme tukaj rok križem držati, marveč krepko se potegovati za najdragocenejše svetinje človeškega rodu. Vsak se naj zveže z enakomislečimi. Kajti pri tej silni vojski je treba zbranih, zedinjenih moči. Razdeljene, zdrobljene ne opravijo ničesar. Le združene moči so tehtne. To že zdrava pamet kaže. Zato je treba še samo pomisliti, kako bi se naj verniki zbirali in družili? Tukaj se nam ponuja dvojna pot; ali osnujemo mnogo malih kat. polit. društev po posameznih srenjah, farah itd., ali pa napravimo eno veliko društvo, ki bi obsegalo celo deželo ali škofijo. Skušnje učijo, da imajo velika društva mnogo prednosti pred malimi. To vidimo.

na Českem, še bolj pa v Gornj. Avstrijskem. Tukaj šteje kat. društvo 23.000 udov; ima lastne novine, tiskarno, posojilnice itd.

Vendar kamorkoli jo konservativci na Spod. Štajerskem ukrenejo, vselej bo jim treba v zajemnosti in prave katoliške srčnosti!

L. 258. je stal škof sv. Ciprijan pred rimskim sodnikom. Ta ga praša: „si ti Tascij Ciprijan?“ Tako mi je ime. „Si ti škof Kristijanov tega mesta?“ Sem. „Sveti cesarji ti ukažejo, rimskim bogovom darovati!“ Tega ne storim. „Pomisli!“ V tako sveti zadevi ni potrebno več pomišljevati, stori, kar imaš ukazanega! Nekoliko trenutkov potem bil je sv. Ciprijan ob glavo djan. Toda ljudstvo se je nad tem nenavadnim zgledom krščanske srčnosti tako zavzelo, da je na glas upilo: pojdimo, umerjimo ž njim! Sodnik se njih ni upal dotakniti. Par mesecev poznej je cesar Decij bil umorjen in sv. Cerkev preganjanja rešena. —

Enako srčno hočemo tudi mi svoje versko prepričanje povsod jasno in glasno kazati. Verni Katoličani smo, kot verni Katoličani hočemo povsod postopati, posebno v katoliških družtvih! Tako bomo najbolj služili sv. Cerkvi, svitlemu cesarju in naši milej Avstriji. — Naposled je spregovoril g. Herman in priporočil poskus z edinim, velikim društvom za Slov. Štajer. Njegov nasvet se je sprejel in društvenemu odboru naložila dolžnost, poizvedeti in vse pripraviti, da se ali novo društvo osnuje ali pa mariborsko tako raztegne, da bo imelo pravico povsod zborovati.

Odbor se je dela kmalu poprijel. O svojem času bo „Slov. Gosp.“ poročal, s kakim uspehom.

Cerkvene zadeve.

V bogoslovje Mariborsko se je oglasilo 8 gospodov, med njimi več vojakov in takih, ki še hočejo maturko popraviti. Ni tedaj zanesljivo, da vseh 8 v bogoslovje pride.

Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofofije so se na Slatini ta teden vršile. Udeležilo se jih je 70 gospodov z milost. knezoškofom vred.

Bogoslovski profesuri ste razpisani na Mariborskem bogoslovju. Prva za svetopisemske znanosti starega testamenta in orientalske jezike. Druga pa za pravno ali moralno. Plačilo znaša 630 fl. Konkurzni izpit je pismen in se bo vršil 6. oktobra.

Denarstvena podpora dijakov iz premoženja Viktorinuma in Maksimilijanuma se je ustavila. Skušnje so učile, da ovo podpiranje dijakov ni rodilo zaželjenega sadu. Kupila se bo tedaj v Mariboru hiša, kder bodo sprejeti dijaki se izrejali pod potrebnim nadzorovanjem. Kakor so sedaj mestni ljudje in gimnazije, morajo dijaki zgubiti duhovni poklic, čeravno so ga od Boga prejeli.

Župnik Lesjak, ki je moral na poti v ječo umreti, še pri pogrebu ni dobil miru. C. kr. namestnik Widmann je poslal žandarje, ki so v trojno trugo zabitega mrliča spremljati morali z nastavljenimi bajoneti iz Ribnice do Sodršice, kder rajnega župnika niso smeli v cerkvo postaviti, ampak navadno pokopati. No, Fladung in Wiedmann sta se skazala!

V Bukareštu na Romunskem se število Katoličanov sred razkolnikov in Judov množi. Ondi stoluje že poseben škof, ki je te dni ogelni kamen položil krasni novi stolni cerkvi. Slovesnosti se je udeležilo 50.000 ljudi in množicam pridgalo: francoski, laški, nemški, romunski, poljski in magjarski. Mnogo daril za cerkvo je došlo tudi iz Avstrije.

Kraljica bavarska, mati sedanjega kralja, rojena pruska princesinja in lutrovka, ki se je pa letos spreobrnila h katoliški veri, zahaja pogosto k nam čez avstrijske meje, da tukaj posluša č. o. jezuite, in opravlja svetoletniške pobožnosti. Doma na Bavarskem je vse to prepovedano. Tako delajo s Katoličani frajmavrerji in liberalci, kder do oblasti spležejo. Neverstvo in krivoverstvo dobi prosto pot, prava vera in jeno bogočastje pa se brezobzirno na vernike prepové. To je nova svoboda?!

Nekateri prirodoslovci grački so napravili izlet v Švamberg. Vzeli so seboj več dijakov gimnazijalcev. Ti so v Švambergu tamošujo goro Kalvarijo grdo oskrunili. Neverni in zlobni paglavci so Kristusu, Mariji, sv. Janezu in drugim podobam glave, nose, ušesa odbili in sploh grdobno razdevali. Kaj bo iz take mlajine?

Gospodarske stvari.

Ima-li se gosto ali redko sejati?

M. Čas setve tirja od kmetovalca toliko marljivosti in dela, kolikor malokteri drugi čas med letom. Kratki dnevi setve imajo na pridelek cellega leta veliko važnosti in vpliva. Če tedaj tukaj na stare in kmetovalcem več ali manj znane stvari pozornost naših kmetovalcev obračamo, godi se to le, ker je reč velike imenitnosti. Saj se dostikrat najstarejšim in skušenim kmetom primeri, da jim je ta njiva pregosto, ona prerediti posejana. Naj so tedaj te vrstice, če že nič drugega, opominj, da naj je kmetovalec, kolikor mogoče pri setvi sam pričujoč in da vso svojo skrb na njo obrne.

Če prašamo, kako močno moramo sejati, tako se na to vprašanje z določenimi številkami ne da odgovoriti. To je namreč najbolj odvisno:

1. Od zemlje in od tega, kako je obdelana. Rastlina se bode toliko popolnejše razvila, kolikor več hrane jej zemlja v lahki sprejemavni obliki ponuja. Važno za množino semena, ki se mora posejati, je tudi globočina prsti, ker v globočejši

pa dobro pognojeni prsti smejo rastlinice nekoliko gostejše stati, kakor pa v plitvi; kajti globočaja prstena plast ponuja več hrane rastlini, ki je tako, če tudi bolj gosta, zavarovana, da tako lahko ne poleže. Njiva, ki ima le plitvo plast prsti, ne dopušča popolnega najizdatnejšega razvitka korenin, če bi jo še tako mastno gnojil. Če pa je zemljišče bolj pusto in slabo obdelano, se sicer ne sme pregosto sejati, vendar pa je treba porajati na to in skrbeti, da setev dosti gosto stoji, da zemlji zadosti sence dela. Bolj gosto se morajo posejati novine. Redka setev jeseni daje rastlinam dosti prostora lepe korenine pognati. Spomladi pa redka setev nima ravno tega nasledka, ker jara žita nimajo toliko časa, kolikor ozimina, da bi obilno korenin poganjala. Poprek pa se sme reči, boljše je nekoliko pregosto, kakor prereditko sejati, ker se je vedno bati, da marsikter o zrno ne požene, drugo pa spet po cimljenju vsled neugodnega vremena ali po pošadi in mrčesju konec vzame. Obilno močna setev naredi v nekterih letih bolj gosta žita, nego je to potrebno, v drugih letih pa stoji silje po ravno taisti posejavi semena celo primerno gosto, med tem, ko bi po bolj redki setvi silje prereditko bilo. Mera semena je dalje odvisna:

2. Od časa setve. Če se rano seje, se morejo mlade rastline bolj obkoreniniti, kakor pa, če je kdo prisiljen ob bolj poznem letnem času sejati. Kolikor bolj rano se more sejati, toliko več časa za razvijanje rastline imajo, toliko manj semena se sme posejati.

3. Od tega, kakošno je seme. Ker je gostejše ali redkejše posejanje tudi od tega odvisno, koliko da je v resnici cimljivega zrnja med njim, tako je potrebno, da kmetovalec zmožnosti semena dobro pozna, ako hoče primerno veliko semena na njivo posejati. Le natančno izpeljana skušnja cimljenja more o tem gotovo podučiti. Na teža semena se mora pri tem vsikdar tudi porajati.

4. Od vremena. Ako je zemlja vsled neugodnega vremena ob času setve premokra ali presuha, kakor bi imela biti, bode skoraj vselej dobro storjeno, če se nekoliko gostejše seje.

5. Od sejanja in pod zemljo spravljanja. Kolikor popolnejše je orodje, kterega se pri sejanju in pod zemljo spravljanju poslužujemo, toliko ravnomernejše se seme poseje in pokrije, toliko redkejše sme posejanje biti. Seme, ki se v zemlji rado spridi, se mora razmerno toliko gošče sejati in potem setev, če je pregosto pognala zredčiti, da je ravno prav gosta. To ravnanje je zlasti pri povrtnih in trgovinskih rastlinah in pri turšici priporočanja vredno.

Gospodarska opravila meseca oktobra.

M. V hiši in dvoru. Predivo se mora omikati, žito mlatiti, sadje sušiti, slab krompir in repa dobro izbirati.

V kleti. Iz tropin se dela pijača; grozdje za črno vino se mora še kvasiti.

V hlevu. Če nastopi slabo vreme, se mora že v hlevu pokladati živini.

V vrtu za zelenjavo. Žolto korenje, peterzilija, selar itd. se mora izkopati, zimska salata in zimsko zelje posejati.

V sadovnjaku. Sadje se mora vse pobrati in gréde za drevesnice pripraviti. Sadumosna drevesa se okopljejo, suha pa poderejo. Mlada drevesca se na sadovnjakih posajajo in v drevesnicah presajajo. Črešnjevi in slivovi divjaki se izkopljejo in v drevesnice posajajo.

V vinogradu. Ta mesec je branje ali trgatve občna, le žlahtnejše grozdje, iz kterega se potem dela posebno izvrstno vino, se še pušča v ugodnem vremenu na trsu na drugi mesec. Po trgatvi je dobro traje nekoliko obsipati. Kolje se naj pobere in odbere.

V hmelniku. Cel hmelnik se mora izčistiti, kolje pobrati in spraviti, hmelnik pa okopati.

Na polju in senokošah. Vse, kar se še nahaja na polju, se mora pobrati in domu spraviti: tabak, zelje, repa, krompir, konoplje, lan itd. Zimska žita se še zmirom sejajo, zimska pesa naj se osiplje. Strnišča se podorjejo, in jesenska setev konča. Ta mesec je najbolje delati nove senokoše, na stare se napušča kalna voda, kolikor največ mogoče.

Pri ulnjaku. Panji se morajo kar najbolj zavarovati proti mokroti in mrazu.

Pri ribnikih. Ob hladnem vremenu se mora ribiti, polovljene ribe se preberejo in v posebne male ribnike spustijo.

V logu. Ta mesec se mora drevesno seme marljivo nabirati in sejati. V krajih, kjer je spomlad kratka, se drevesa širokega listja zdaj lahko presajajo in ravno tako tudi mecesni. Ves log se mora dobro pregledati, in drevesa za posekanje zaznamiti.

Lov. Občni lov se začne.

Smod, pikec, zeleno in kislo gnjijenje. (Dalje in konec). Posebna nezgoda je letos po štajerskih vinogradih še ta, da so jagode na grozdih po mnogih krajih precej rano začele gnjiti. Pri brajadah se pomaga, če se bolene jagode brž potrebujejo, v vinogradih pa je treba podbirati, t. j. vse zbolele grozdiče potrgati. Vendar to je mudno in tudi drago delo.

Prav za prav zoper smod, pikec in zeleno gnjijenje posebnih pomočkov ni, pač pa se omenjenim nezgodam zamore v okom prihajati, če se s trto umno ravna in jej marljivo z gnojem streže. Kajti močne trte se znatno branijo zoper škodljive nasledke smoda, pikeca in gnjilobe.

Smoda je letos največ bilo povsod v težki zemlji, posebno tam, kder je še stara navada, vinograde gnojiti z vejnikom.

Gnojitev z vejnikom ne zasluži gnojitev imenovana biti in jako čudno je, da jo sicer razumni gospodarji še zagovarjajo. Znanstveno je dokazano, da vejnik jako malo tistih redilnih snovi vinogradu donáša, katere so vinski trti najbolj koristne. Ruzun tega je še pri vejniku veliko stroškov na denarju in na času, preden ga v zemljo spraviš, kder pa malokedaj dobro razpade. Včasih ostaja v njej po 2—3' globoko zakopan več let nerazkrojen in zato tudi brezkoristen. Nerazkrojen vejnik pije vodo in mokroto, ki potem trsu koreninje preveč hladi, mu gob in lišajev in dru-

gih škodljivcev nastavlja in ga tako nerodovitnega dela. Mnogokrat pa se vejniki vtrdi in postane črn, kakor ogelj in dela trsu škodljive votline.

Voz vejnika stane 8—10 fl. preden ga do mesta spraviš, kder bi se imel zakopati; na strminah pa še več. Če že kdo hoče z vejnikom gnojiti, naj pa ga drobno sešeka in med kompost pomeša ali sežge in pepel za gnoj porabi! Sploh pa smo letos 14 dni lanskemu letu naprej gledé zrelega grozdja. Kdor bo tedaj letos mogoče pozno bral ali trgjal, ta bo imel veliko boljše vino od lani. Tako piše oskrbnik graščine Brunsee v v steir. Landbote, zvedeni g. Werk.

Lesene sohe trpežne ohraniti, je že mnogo pomočkov izumjenih, vendar malokater utegne biti tako priporočila vreden, kakor je sledeči. Nek Anglež je zapazil, da se vsled zelo priprostega pomočka les dalje časa v zemlji ohrani, kakor železo. Celih 7 let je minulo, kar ga je prvič poskusil in vse tako pripravljene sohe so še sedaj trdne in nepoškodovane. Pomoček pa je ta: vzame se kuhanega lanenega olja; temu se primeša toliko dobro stolčenega ogljenja, da se vsa zmes tako vtrdi, kakor so na primer lakirarske barve in tedaj se ž njo sohe pomažejo.

Sejmovi. 2. oktobra v Kostrivnici, pri sv. Lovrencu v Slov. gor. — 4. okt. v Arvežu, v Artičah, v Dobrni, v Dolu, v Konjicah, v Žavcu, v Oplotnici, v Jurklostru, pri sv. Heleni in sv. Lenartu v Slov. goricah. — 8. okt. v Pišecah. — 10. okt. v Orešju.

Dopisi.

Od nemške meje. (Razdelitev cesarjevega daru. — G. Seidl. — Vreme.) Naš svitli cesar so za uboge kmetovalce, ki so bili 6. junija t. l. naj huje po toči poškodovani, za Svičinsko in Šent-Ilsko okolico podelili 500 gld. G. okrajni glavar je 31. avgusta poklical v Maribor nekatere osebe, da bi se odločilo, katerim se bo podpora podelila. Da pri razpravi ni manjkalo g. Seidla, se lahko razumi, pa uganjka ostane, zakaj je bil pričujoč, in kaki namen ima njegova nazočnost pri delitvi? — Kdor nekoliko dalje pogleda, bo tudi to uganil. *) Razdelitev se je vršila za Svičinsko okolico, in sicer po g. okrajnem glavarju samem, v Svičini 20. in 21. t. m. pri Šent-Ilu. Med poškodovane v Svičini je bilo razdeljenih 260 gld., za one pri Šent-Ilu 240 gld. Po kaki meri se je pri razdelitvi merilo, ne morem vedeti; po stari kristijanski gotovo ne. Med podarovanami najdem posestnika Fr. Fr., ki ima polno klet vina, govori se od 40 štrtinjakov: nasproti najdem nekega A. F., ki globoko v dolgih

*) In, če g. Seidl hoče za adjutanta služiti, pa naj služi!

tiči, v kleti ni kaplice vinske srage, toča pa mu je vinograde najhuje pobila, in vendar ni dobil krajcarja. Reklo se je, da še mu je en vinograd, ki pri sv. Petru leži, nepoškodovan ostal: to je resnica, pa tudi F. F. ima en vinograd, ki mu ga led ni posekal, a vendar je ta podarovan, oni pa ne. Govori se, da se je A. F. osebno črez krivico pritožil, pa nič ni opravil. — To gotovo ni bila misel blagega darovnika.

Vreme vinogradom izvrstno streže; portugizar začnejo pobirati, tudi druga trgatva se bo baje preje začela, kakor druga leta.

Od Pesnice. (Šolske sestre.) Letna skušnja pri sv. Petru pod Mariborom se je 13. t. m. pri fantih in dekletih vršila iz vseh šolskih predmetov. — Izpit iz krš. nauka je bil poprej v cerkvi vpricho g. dekana. Občudovali smo majhne deklice, ki se učijo pod vodstvom šolskih sester, kako krepko, veselo in čedno so odgovarjale v čisti slovenščini pa tudi v nemščini. Slovenke in Nemke enako v obojem jeziku; še bolj nas je veselilo njih lepo, čedno obnašanje, kar pričra, da se v dobrem duhu odgojajo, da se namreč v krš. duhu njih srce plemeni, in glava bistri. — Stariši si smejo v srečo šteti, kateri zamorejo svoja dekleta takim blagim odgojiteljicam izročevati; gotovo bodo veselje imeli nad svojimi dobro izrejenimi hčerkami, kedar enkrat odrastejo. Prav premožni in veljavni stariši radi dajajo svoja dekleta k šolskim sestram v šolo, ker do ljudskih šol malo zaupa imajo, česar jim nihče ne more zameriti, kateri nekoliko sedanje šole nepristransko presoja.

Iz Ljubljane. (Fladung.) Česar se človek boji, rado se zgodi. pravi pregovor. Ako človek o Fladungu le govoriti sliši, ježijo se mu že lasje. Znan je kot hud sovražnik Slovencev in duhovnov; to je zadosti očitno pokazal pri volitvah v Kočevji. Kočevjarji so ga spoštovali iz strahu — zatoraj so tudi delali, kakor je komandiral. Mož je na cente prijazen, zatoraj je ondotne župane in učitelje, od kar so samostojni, popolnem za se bil pridobil, da se je število slugov zdatno pomnožilo. Enako bo skušal zdaj župane in učitelje ljublj. okraja z obljubami, in, če drugače ne bo, s silo za se pridobiti, da bo v prihodnjih volitvah več „bričev“ imel. Pozor! — župani in učitelji ljublj. okraja, ako ste v resnici vrli Slovenci in domoljubi. Ne bojte se ga. Vedite, da Fladung je le služabnik cesarjev, cesar je prva oseba v Avstriji. Tirjajte neustrašeno od cesarja priznane pravice, držite se sto- in stokrat prešeštanega §. 19. drž. postav! Varujte se o vsaki priliki njegove prevelike in presiljene prijaznosti! Mož bi vas morda v prvi gorečnosti kar objel in „kušnil“, — ako se mu količkaj udaste! Ali varujte se, sicer če ste pevci, utegnete še mu zapeti: boht am Rhein, katera pesen mu je gotovo bolj priljubljena, kakor pa slovenska: živi, živi, duh slovenski itd. Držite se hrabro, Fladung in tudi g. Widmann ne bodeta — večno zapovedovala!

Iz Gradca. Pretekli teden imeli so „nemški“ naravoznanski učenjaki tukaj svoj 48. shod. Mesto bilo je okinčano z neštevilnimi zastavami, okna venčana in razsvitljena. Zastav novega nemškega cesarstva, t. j. črno-belo-rudečih — je vse mrgolelo. Tudi mestni zastop nastavljal je iz prva na mestni hiši nemško zastavo na prvo, najvišje mesto, pa že drugi dan je morala umakniti se — najbržerj na višji ukaz — velikej avstrijskej zastavi. Kakor navlašč se je dan pred dohodom učenjakov vrnil iz svojih počitnic c. kr. namestnik in v obče se sumi, da ni brez posebnega uzroka, ker ostro je nadzoroval vse gibanje celega tedna.

Da se je pri tej priliki mnogo politikovalo, govorilo, to se samo po sebi razume. Sicer so govorniki iz prva večidel govorili le o znanostih. Smešno in bedasto pri tem bilo je le to, da je babač Nemeč zmirom in zmirom stoterokrat ponavljal, da je znanost samo „nemška.“

Le k slednjemu so hoteli tudi učenjaki, kakor je že v Avstriji stara navada, po vsej sili še vsaj nekoliko „prusačiti“. Nek govornik je namreč prav korajžno začel napijati „nemškemu purgermojstru nemškega mesta Gradca, koje mesto ne pozna državnih mej proti nemškemu rajhu itd.“ C. kr. namestnik pl. Kūbek pa si je neki to napitnico naravnost prepovedal rekoč, da je Gradec do sedaj avstrijsko mesto. —

Vsakdor si lahko misli, kako dolge nosove so po tem govoru domači in tudi tuji prusaki delali; pravi se, da je nastal grozovit krič, da so jo prusaki slednjič z dolgimi svojimi nosovi pobrisali, pripoznavši, da je bilo njihovo ravnanje žaljivo za avstrijske patrijote. —

Že ta čin namestnikov, posebno pa govor Kaiserfeldov, kateri je prav pomenljivo naglašal, da Nemci v Avstriji hočejo znanstveno sodelovati le za svojo državo, ter je v svoji napitnici v prvi vrsti napiljal avstrijskim in potem še le došlim nemškim učenjakom, nam dovolj pričata, da začenja v najvišjih krogih drug veter pihljati. In akoravno ta vetrič še le rahlo pihlja, Kūbek in Kaiserfeld imata tanka ušesa za take vetriče.

Vse kaže, da se začenjajo za Avstrijo in za avstrijske Slované boljši časi ter da se hočejo dnevi dosedanje avstrijske politike kolikor toliko skrajšati. Nam Slovanom pa nastaja ravno sedaj sveta dolžnost, da pri vsakej priliki javno in odkritosrčno kažemo svojo udanost za presvitlega cesarja ter javno in vstrajno pričamo svojo radost, ako vidimo čine, kateri zamorejo utrditi samostalnost našega cesarstva nasproti grabljivemu nemštvu. Vlada pa naj ne prepušča, da se nemška učenost še dalje zlorabi v veliko nevarnost obstanka Avstrije.

Iz Ljutomera. Volitve v krajni šolski svet v Ljutomeru so se z večino že povsod opravile, in kolikor smo zvedeli, bile so povsod pravilno izpeljane samo tam, kjer je slavno c. kr. glavarstvo nadgledovalo, bila je ena ovržena. G. glavar je sicer dotičnega župana pokregal, da po-

stave nezastopi, ali mi držimo zato, da je dolžnost gospodske županom, kedar eno ali drugo reč ne zastopijo, taisto razložiti ino jim pomagati. Da se v to volitev nebi pisar c. kr. glavarstva g. Nemeč mešal, in tamkaj zvijač ne delal, prepričani smo, da bi ta volitev bila pravilno opravljena. Ali ravno ta gospod, kateri se povsod v take reči meša in županom prilizuje, mora imeti veliko zaupanje pri našem g. glavarju, ker on že to, v čemur še visoki deželni š. svet menda ni odločil, to je, da Cvenarji bodo s svojo prošnjo, naj bi še enega zastopnika v krajni šolski svet dobili, — zavrjnjeni, na tanko vé. Ta pa je tudi že tako predrzen postal, da namerava v prihodnje celo po učiteljicah pljuvati. Lepéga človeka res ima naš g. glavar zraven sebe in taisti že zasluži, da ga županje s svojim zaupanjem počastijo?

Iz Kamenščaka. R. N. (Nekaj v pojasnjenje.) Taki potem, kakor se je tukajšni biljeznik g. Höchtl semkaj naselil, je dal pri vseh farah tega okraja naznani, da le on in nihče drugi, ima pravico razna pisma ljudem narejati. To pa nij resnično, ker razun ženitnih pisem, potem razdelitev zapuščin, smejo vsa druga pisma in pogodbe, na primer: kupne in prodajalne pogodbe, razne vloge pri zemljiščinih knjigah itd. tudi odvetnike delati in ljudje si tudi lahko izbirajo, kateri jim je bolj po volji in kateri jim cenejšé naredi. Da g. dr. Mravljak, odvetnik v Ljutomeru, v tem obziru ljudstvu dobro vstrezajo, da ljudem hitro in po nizki ceni vse naredijo, to sem prepričan jaz, kateri sem imel z njimi mnogo opraviti, in jih toraj vsakemu priporočujem.

Iz Ptuja. (Javna zahvala.) Čitalnica ptujaska mora zabilježiti v svojo zgodovino veliko zgubo. Zapustil nas je g. prof. Glazer, ter se premestil v Kranj. Blagi gospod, vnet rodoljub je več let z velikim trudom, neprestano delavnostjo in požrtvovanjem delal kot odbornik in podpredsednik na korist čitalnice.

Nepozabljivi so nam posebno mili glasovi doneči iz „citer“ pod njegovo vajeno roko!

Obžalovaje to zgubo izreka odbor g. prof. očitno zahvalo za njegov trud. Hvaležen spomin mu bode ohranila čitalnica ptujaska! Odbor.

Iz Celja. (Tolovajstvo — 9letni morivec. — Ogenj.) Luka Radmag, Jur Wengušt, Franc Flies in Anton Posedu so pri krčmarju Jak. Ješovniku in potem še pri krčmarici Franciški Tomanovi v Pirišiču pili in dobre volje bili do mraka. Na potu proti domu pa napade Jur Wengušt naglo Luka Radmaga, ga vrže na tla, mu porine nož v vratno stran, mu vzame 19 fl. in odbeži. K sreči Radmagova rana ni nevarna. Hudodelca pa ima že c. kr. celjska sodnija.

Pri Novicerkvi se je zgodila grozna nesreča. Posestnik Kranjc v Slavoki in jegova žena sta pustila svoja 2 otroka sama doma. Brž vzame 9letni Janez iz nezaklenjene omare močno nabito pištolo, začne z njo igrati pri zibelji, v kateri je

njegov 1½ letni bratec spalval. Nagloma se sproži pištola in zadene speče dete ravno v lice. Dete je bilo k priči mrtvo. Morivec pa je detetu kri iz lica spral in ga potem v bližnji hosti pod mahovje pokopal. Na večer prašajo stariši po detetu; fantič beži prestrašen v hosto, oče in mati za njim in najdeta zakopano svoje dete.

V Dobrovljah pri Mozirju je Jakobu Supanu pogorela lesena kajža s vsem pohištvom vred. Škoda se ceni na 500 fl. Poškodovanec ni bil zavarovan.

Iz Koroškega. (Razne novosti). 16. sept. bila je po celem Koroškem huda slana, ki je pozno ajdo popolnem posmodila. Rano ajdo so vetri poškodili, zato bomo ajde malo pridelali.

Gospa sveta, razve cerkve, je hudo pogorela. Svitli cesar so pogorelcem podarili 400 fl. Tudi Blače so skoro popolnem pogorele; le cerkva in farovž in nekoliko hiš je ostalo.

V Sovodnjah bil je 13. t. m. precej živahen sejm. Prišlo je mnogo kupcev iz Saleburga in iz Tirolskega, ki so goveda plačevali 24—40 fl. cent. Lepa cena!

Rudolfova železnica vleče iz državne kase 3—4 milijonov fl. podpore in vendar se brani pri sv. Roprtu pri Trebenju napraviti železniško postajo. Kakih 12.000 prebivalcev, ki imajo po 150.000 centov letnega prometa prosi za stonj za njo. No, nemčurja Götz in Petritsch, ganita se; ali sta pozabila na vajina obečevanja pri volitvah? — Koroško gozdarsko društvo kaj pridno dela. Šteje 358 udov, ki plačajo letnih doneskov 1631 fl., vse premoženje znaša 3866 fl. S temi primerno malimi dohodki je vendar precej veliko storilo. Samo letos je za novo pogozdenje razdelilo 443.360 drevese in 676 funt. drevesnega semena. Res hvalo vredno društvo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vendar enkrat nekaj vselega zamoremo poročati. Knez Liechtensteinovi predlogi za zboljšanje slabega stanja človeške družbe na podlagi krščanstva so daleč po svetu začeli slöveti. Laški, francoski in belgijski Katoličane so se začeli za ove nasvete močno zanimivati, knez Liechtensteinove govore in knjižico v svoje jezike predstavljati in premišljevat. — Kakor že naš dopis iz Gradca kaže, so se tam godili za nas Avstrijane prav grde in nedostojne reči. Tujci pruski so pod krinko naravoslovskih ved le prišli razsajat in za Nemičijo rogovilit. Žalostno pa je to, da so se naši domači ljudje še bolj pijani pokazali prusaštva, kakor pa drzni tujci. Prus Rineken je napil Gradcu kot n e m š k e m u (pruskemu) mestu. Na to je ces. namestnik baron Kūbek napil Gradcu kot a u s t r i j a n s k e m u mestu. A sedaj se zadere znani rogovilež dr. Kozjek, da je nemško (prusko) in avstrijansko eno in tisto. Tukaj se vzdigne ces. namestnik in z njim vred vsak pravi Avstrijan, ter zapustijo večjidel že pijane

tuje in domače prusake. No, to je sad, taki so nasledki naše avstrijske, večne nemškutarije! Vedno se je pri nas huskajočim nemškim časnikom, ki so večjidel od Bismarka podmitani, potem nemškim profesorjem, skozi prste gledalo, domači Slavjani in Katoličani pa so se tem grdobam na milost in nemilost prepuščali v zasramovanje. Tukaj imamo sedaj nepovoljne nasledke; toda bojimo se, da čakamo še hujših. — Grački poslanec Rechbauer, ki je tamošnjega župana zavolj njegovega postopanja v rabuki zoper don Alfonza, hvalil, se je cesarju tako zameril, da ga pri sprejetju avstrijske delegacije še pogledali niso. Vladini listi mu že svetujejo, naj odstopi od predsedništva v državnem zboru, cesar pa predrzni liberalni kokot in sovražnik Slovencev gotovo kmalu storil ne bo. — Čehi imajo 6. in 12. oktobra nove volitve na deželi in po mestih. Ne dvomimo, da zmagajo zopet Staročehi.

Na Dunaju se je zbralo veliko tisoč delavcev, ki so sklenili delati na to, da se jim dovolijo zbornice delavcev, da bodo zamogli svoje koristi zagovarjati tako, kakor liberalni advokati, obrtniki in trgovci zagovarjajo svoje in sicer v svojih advokatskih, obrtniškkih in trgovskih zbornicah. No, in to je zopet, kar knez Liechtenstein nasvetuje. — Izmed 26 bank, katere so zavolj „kraha“ ali denarstvenega poloma morale svoj račun sklenoti in „likvidirati“, je samo 14 denarje delničarjem, kakih 14 milijonov, vrnilo, kolikor se jih je še pogube otelo. Ali ostalih 12 se niti ne gane, t. j. ves vložen kapital, kakih 92 milijonov, je za delničarje zgubljen; zginil je v žepih prepoštenih upravnih svetovalcev in utemeljiteljev. Čudno, da pri takem slačenju in odiranju ljudi štrašno tanka ušesa naših državnih pravnikov ničesar ne slutijo; Ha, kaj je to?

Vnanje države. Rusi so si v Aziji prisvojili novo veliko deželo Kokand. — Nemci so začeli hudo nevoljevati o slabem svojem gospodarstvu, čeravno še ni dolgo, kar se je črez nje razlil blagoslov 5000 milijonov francoskih frankov. Pomanjkanje in revščina povsod raste; fabrikanti razpuščajo čedalje več delavcev, živež postaja dražji, Katoličane tlači versko preganjanje od strani liberalcev, krivovercev, Judov in frajmavrerjev. Najbolj teži pa Nemce grozovita krvna ali vojaška dača in sila. Pri poslednjem novačenju so našeli 53,060 begunov, ki so v tuje dežele odbežali rajši, kakor da bi svoja ramena vklonili pod prusko puško. — Karliski so na 2 mestih Alfonziste natepli in strelajo v trdnjavi Hernani in Sebastijan, da bodete kmalu v njih oblasti. — Na Švicarskem v Tesinskem kantonu so pri poslednjih volitvah zmagali Katoličani. To pa je frajmavrerje tako razdražilo, da so katoliške mladenčce pri železniški postaji v Luganu napadli z revolverji in noži in jih mnogo ranili. So pač res grde pošasti ti zlobni vojskovodje v preganjanju sv. Cerkve!

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Daleč za Turškim v Perziji so razkačeni ljudje Juda oderuha živega sožgali. A sedaj so liberalni listi strašansko krič zagnali, zlasti dunajski, naj vse vlade evropske zato Perzijo kaznijo. No, za uboge slavjanske Kristijane pa še besedice ne zinejo, marveč komaj čakajo, da njih kruti Turki iz nova potlačijo. Zelo prav njim je, da Turki neusmiljeno umarjajo, požigajo, plenijo in reve na kole natikajo. To je strašanska muka. Nesrečnežu prerežejo na hrbtu kožo in meso in mu utaknejo z veliko silo pod kožo ostro ošpičen kol ter ga potem vzdignejo in na tla zasadijo tako, da ubogi mučenec na svojem lastnem mesu in na plečah obešen visi, dokler v strahoviti sili ne izdahne. Tako delajo Turki s krščanskimi Slavjani! In takim krutnežem pomagajo evropske velevlade? Celo naš minister Andrassy je dovolil, da so Turki čez našo mejo izbarkali zopet 1240 mož. Rus, Prus, Francoz, Anglež, Lah in Avstrija so celo posebne poslanke poslali, upornikov nagovarjat, naj položé orožje in se podvržejo Turku. Ali uporniki so rekli, da rajši umrjejo. Srbska novina: „Istok“ v Belemgradu pa upornikom v svoji jezi svetuje, naj poslancem vsakemu 25 batin naštejejo, da bodo čutili, kakor šno da je turško gospodarstvo, katero jim priporočajo. Sicer pa poslanci do sedaj niso opravili ničesar. Vojska med Turki in vstaši traja naprej in zadnji čas nekoliko nesrečno za Kristijane.

Na večih krajih v Hercegovini jih je mnogo padlo. Turki jih iščejo od črnogorske in dalmatinske meje proč potisniti. Do sedaj se jim to ni posrečilo in menda tudi ne bo, če je res, da je Pop Žarko iz Srbije prodril čez visoke planine v Hercegovino, Kristijanom na pomoč s 5000 mož in z nekoliko kanonov. V Bosniji pri Pastirovem bil je velik boj. Padlo je 200 Turkov a tudi Kristijanov je bilo mnogo pobitih, ranjenih in ulovjenih, med njimi več Slovencev. Tako je prostovolec Kovačič iz Ljubljane hudo ranjen. Tiskar Mejač in Česen, sorodnik dr. Česnika v Ptuj, sta bila ulovljena. Česen, bivši korporal, mož velike postave je prišel z 80 prostovoljci v Bosnijo. Pri nekem ogledavanju so ga Turki zajeli — toda že v nekoliko urah jim je srečno všel, ko je turškega varuha ž nja lastno puško ustrelil. —

Srbska skupščina sicer ni Turkom vojske napovedala, vendar v tajni zbornici vojsko sklenola. Zato je na Srbskem vse živo in delavno za vojaške priprave. V Kragujevacu zliva 500 mož noč in dan kanone. Iz Belgije se je naročilo veliko tisoč pušek, sabelj, revolverjev in streljiva. Noben Srbin pod 52. letom ne sme svojega kraja zapustiti, da bo vsak trenutek pripravljen. Obrist Alimpič zbira 5000 prostovoljcev, da udari čez Drin v Bosnijo. Sliši se, da imajo Srbi skrivno zavezo z Romuni in Grki, vsled katere bi imeli vsi vzajemno Turke prejeti. Resnično pa je, da

Romunija vojsko zbira kraj Donave. Tudi Turki se pripravljajo na boj. Pri Nišu na srbski meji njih stoji kakih 40.000 mož. Konečno še omenimo, da tudi pri nas na Avstrijskem nekako po vojski diši. Minister Andrassy jevi listi čudno in zmedeno pišejo. Nekateri pravijo, da je v Srbiji vse mirno, drugi pa da bo kmalu udarila na Turka, tretji, da bo Turk sam prvi Srbijo napadel, četrti da bo knez Milan kmalu izgnan in minister Ristič postal srbski knez. Jako pomenljivo je tudi to, da minister Andrassy sam v delegaciji povdarja, da ima Avstrija v prvi vrsti pri jugoslavjanski vojski varovati svoje koristi. Kaj je to? Magjarski listi pa poročajo, da je ukaz došel, trdnjave Osek, Brod in Staro-Gradiško mogoče hitro za obrambo prirediti. Tudi Petrovaradin se močneje utvrduje. Smo li blizo vojske?

Za potuk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

VIII.

Od mesta Pesara naprej se železnica suče vedno tik morja tija do Ankone. Prekrasen ti je tukaj razgled ob jasnem vremenu. Male ladjice ribičev in močne barke različne velikosti jadrajo svojo pot po nevarni morski cesti.

Železnica vdere mimo Sinigaglie, kjer so bili sedanji papež Pij IX. rojeni 13. maja 1792; in po kratki vožji si na kolodvoru v Ankoni. Bilo je ob 10 v noči, ko dospemo. Odpeljamo se v mesto, si poiščemo oštarijo, kjer za drage denarje dobimo prenočišče. Drugo jutro pred odhodom v Loreto, kolikor je čas pripustil, pregledamo mesto, ki prijetno leži na hribu tik jadranskega morja; broji 46.000 stanovalecev, med njimi je 6000 židov. Mesto Ankona slovi zaradi močne trdnjave na morju in suhem. Izpod zelene trate na bregu strelajo topovi obrnjeni na morsk planjavo. Dežela, mesto in trdnjava je spadala pod vladarstvo rimskega papeža, a l. 1860. so vse Pijemontezi v krivični vojski pograbili.

Med starinami zasluži imenovan biti iz marmorja zidan slavolok, l. 112. po Kristusu od rimskega starešinstva postavljen cesarju Trajanu na zahvalo, da je postavil novo brodersko zavetje, ali luko. Kedar pridemo na kolodvor, se začudim, ko ga vidim; ves je zanemarjen, zamazan, razdrt po dolgem in širokem. Ves čas potovanja mu nisem našel enakega. Človek misli, da ima pred seboj kako ogersko kolibo.

O pol deveti uri 7. aprila se podamo proti Loreti. Okolica, po kateri smo se peljali, je nepopisljivo lepa in ljubezniva. Prijazni hribi leže na levo in desno; zdaj tu, zdaj tam gleda v dolino na izbranem kraju sezidano mesto. Vinska trta je razvijala njezne popke, mandelnova drevesa z rudečim cvetom okinčana so ponosno razgrinjala šibke veje. To krasoto gledaje senjal sem od zemelj-

skega raja. Doma sem zapustil na mestih še do kolena debel sneg in tu se je že vse veselilo pomladanske krasote.

Ob 1/2 10. se vlak vstavi; bili smo pod hribom, iz katerega prijazno romarja vabi belo zidovje mesta Loreto. Srce si poželi hitra krila, da bi brez odloge zamoglo v sv. hišici Matere božje, pred Marijo, ki je prebižalše grešnikov, razlejati pobožna čutila.

Pri izstopu na kolodvoru popotnika obsuje z neznanja kričanjem celi roj vetturinov ali fiakarjev. Drug od drugega huje upije, drug od drugega za boljše ceno peljati ponuja, z biči mahajo in pokajo; skoro bi mislil, da smo prišli med brigante (tolovaje). Da bo nadlegovanja konec, se z enim, ki je najhuje pritiskoval in upil: soltánto un franco per tutti, — samo en frank za vse, pogodim. Bilo nas je troje, zasedemo omazano in cusravo kočijo, vozač pa z bičem potegne po koži mršavih konjev in jim dopové, da je čas odriniti, in kakor se je dalo tako smo drdrali proti mestu. Zanimiva posebnost je tukajšna obleka moškega spola; nikjer na potovanju nisem opazil kaj enakega. Čez drugo oblačilo nosijo dolgo beloplatneno srajco brez rokavov, da jih po letu vročina prehudo ne nadleguje. Moji potni tovariši se je precej kisló držal. Dregnem ga rekoč: židane volje bodi, vsaj sva že med bregušarji pesničarji!

Že v Ankoni smo bili svarjeni, da ne gremo v katero bode gostilnico. Na Laškem sploh oštarijaši iz svoje bolj lastne ljubezni tujeu na dno mošnje segajo; najbolj slovijo v tej zadevi prebivalci Lorete. Če kaknega neskušnega ptička vjamejo, ga dobro ostrizejo. Zdaj te imam, si misli gladovni oštir, za prvo in zadnjokrat; toraj ga vleče, kolikor zamore. Krščanska ljubezen se vé drugače uči! Naš vozač postavi kočijo k najhujšemu oderuhu. Vse trlo se jih je pri vratih obojega spola; marljivo so se nam priklanjali in binavsko pozdravljali, da bi nas pod svoje hude škarje dobili in ostrigili. Komaj se izvijemo sitnej prijaznosti, ter se naravnost obrnemo proti cerkvi Marije Lavretanske.

(Nastavek prihod.)

Smesničar 13. Gospodar: O, ti ničvredni hlapec, lenuh, nisi vreden, da te solnce posije.

Hlapec: Prav imate, oče, rayno zato sem se v senco vlegel.

Razne stvari.

(Učiteljsko zborovanje.) 5. oktobra bode imelo „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ v Celju občni zbor. Ob 9. uri dopoldne se začne zborovanje, ki bode obsegalo društvene zadeve in pogovor o raznih šolskih vprašanjih. — Zvečer je pa v gostilnici pri „belem volu“ beseda s petjem in godbo, h kateri se tudi drugi domoljubi in šolski prijatelji uljudno vabijo. Lapajne.

(V *Franheim-u*) je 19letni Jan. Lešnik letos Jak. Urajnika v prsa zabodel in s črevljem ob glavi neusmiljeno sklal, da je ta umrl. Zločinec je sedaj obsojen na 4letno težko ječo.

(V *Mislincu*) nad Slovegradcem se s 1. okt. t. l. odpre nova pošta.

(*Nepodpisanih listnic [Korrespondenz-Karten]*) c. kr. poštni uradi niso dolžni adresatom pošiljati; zamorejo njih tudi zavreči: naj se tedaj vselej podpišejo!

(Na *Vranskem in pri št. Pavlu*) ste ustanovljeni 2 novi telegrafični štaciji.

(*Flosar Math. Stohar*) iz Spod. Vižinge je obsojen na 6 let v težko ječo, ker je 2 krošnarjema vzel 655 fl.

(Iz *Brežic*) poizvemo, da je v Podgorju pri posestniku Mih. Kleinošku 17. t. m. popoldne, kadar so ljudje večidel na polju delali, začelo nagloma goretí. Ogenj je uničil leseno hišo in gospodarsko poslopje, s pohištvo in s pridelki vred. Škode je 2000 gold. — Ogenj je bil najbržej nastavljen!

(*Dr. Kosta-jeva dragocena knjižnica*) roma na Rusko, ker nje na Avstrijskem nihče ni hotel kupiti.

(*Knez Windischgräts-eva rodbina*) se je iz Konjic preselila v grad Hassberg na Kranjskem.

(*Svitli cesar*) so 6 ubogim srenjam v Gorici podarili 2400 fl. za razne potrebe, tudi revnim Dalmatincem so poslali 950 fl.

(V *Slatini*) je A. Madil iz novega strešja padel in mrtev obležal.

(*Dražbe*) 1. okt. Jož. Brglez v Prelogah 350 fl. — Jur. Uleš v Račjem 782 fl. — Fr. Bašl v Gočevi 2050 fl. — 2. okt. Fr. Galjuf v Vodrišu 2655 fl. — Greg. Muhovec v Brašloveah 1917 fl. — Fr. Kolarič v Markovcih 1770 fl. — Fr. Apat pri št. Petru 1278 fl. — Jan Majcen v Lembergu 355 fl. (2) — 4. okt. Jož. Mihelič v Mariji-snežnici (2) — Jernej Kosec v Lipovcu 2048 fl. (3) — 5. okt. Jan. Vehovar 750 fl. — And. Sdovšekova zapuščina v Šmarji 1410 fl. (2) — 6. okt. Ig. Ritonija v Slov. Bistrici 3200 fl. — 7. okt. Jan. Kovačič v Sučcu 8300 fl. (3) — Treza Krajnc v Orešju 1460 fl. (3) — Miha Horvat v Stoglincah 1300 fl. (3) — 9. okt. Marija Suhač v Šiblovi 4046 fl. —

Listič uredništva: Dopis od Reke je bolje da ostane netiskan. Oni izpod Pohorja je preveč osebén. Bi prišli zopet v zadrego, kakor z dopisom od Voglajne. G. M. R. pri sv. M. Vaš sicer marljivo spisan obširen sostavek bi „Slov. Gosp.“ spravil v neljubo dotiko z državnim pravnikom. Rokopis Vam je na razpolago, ker ga v taki obliki rabiti ne smemo. G. P. v M. Zadostenje za g. Stumbergerja objavimo radi prihodnjíč!